

УДК 351.861

Курков О.Б.<sup>1</sup>, Ріпка Д.А.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

<sup>2</sup> студ. гр. УФКС-312м НУ «Запорізька політехніка»

## **АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ЩОДО ОБЛАШТУВАННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ**

Війна увійшла у наше життя і зробила реальними загрози, про які раніше ми могли навіть здогадуватись. Можливість укритися у захисних спорудах від вибухів та обстрілів вже зберегла життя багатьох людей. Разом з тим, стало зрозуміло, що реформа цієї сфери, одна з першочергових задач України. Укриття треба удосконалювати технічно та суттєво збільшувати їх кількість.

Терміну «бомбосховище», яке дуже часто вживається у побуті, в українському законодавстві немає. Натомість використовуються «захисні споруди». Захисні споруди цивільного захисту – інженерні споруди, призначені для захисту населення від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів. Ці споруди залежно від захисних властивостей підрозділяються на сховища та протирадіаційні укриття (ПРУ) та швидкоспоруджувані захисні споруди. Сховища- герметичні захисні споруди, які забезпечують умови для перебування у них людей, техніки та майна протягом двох діб з метою їх захисту від негативного впливу небезпечних хімічних та радіоактивних речовин, високих температур і продуктів горіння у разі виникнення пожеж, катастрофічного затоплення, а також від дії засобів ураження. Станом на 2019 рік, у захисних спорудах могли укритися лише 10% населення. Тому саме споруди подвійного призначення (паркінги, торговельні центри тощо) та найпростіші укриття (цокольні та підвальні поверхи) – найпоширеніший вид укриття в Україні. У 2021 році за оцінками ДСНС до використання за призначенням «готові» та «обмежено готові» були 74% захисних споруд. Проаналізувавши інформаційні джерела з кількості захисних споруд по Україні вдалося знайти такі дані: до фонду захисних споруд цивільного захисту Києва входять понад 500 сховищ, вони розташовані на об'єктах критичної інфраструктури та призначені для захисту працівників. Також майже 4500 споруд подвійного використання, де можуть укритися мешканці міста: підземні паркінги і переходи, заглиблені станції метро, підвали та напівпідвали. У Львівській області 937 захисних споруд, з яких понад 600 – протирадіаційні укриття, та майже 170 тисяч найпростіших укриттів. У Харкові є 300 укриттів, а також 4000 підвалів у житлових будинках, станції метро, переходи, паркінги. Кількість бомбосховищ в Одесі сягає 353. Є

близько 800 споруд подвійного призначення. На території Полтавської області розміщені майже 1400 споруд. З них 409 у Полтавському районі. Фонд захисних споруд області нараховує 916 сховищ та 664 протирадіаційних укриттів. У Чернівцях більш ніж 130 спеціалізованих захисних споруд, але частина з них не придатна для перебування людей. В місті Запоріжжя – 2246 укриттів різного типу. З них 1950 найпростіших – підвальні приміщення. У Донецькій області на території, підконтрольній українській владі, розташовані 764 об'єкти цивільного захисту для укриття населення. Але є проблема щодо облаштування цих споруд та не завжди вони у загальному доступі, з воєнним станом проблеми щодо укриттів стала більш гострою. На 2022 рік плани служби передбачали створення ще 1,158 тис захисних споруд та споруд подвійного призначення. Три роки тому, набрали чинності будівельні норми, які передбачали вдосконалені вимоги на розроблення інженерно-технічних заходів цивільного захисту та споруд цивільного захисту. Норми охоплюють широке коло питань – проєктування нових та реконструкцію існуючих захисних споруд, в тому числі проєктування швидкоспоруджуваних захисних споруд, споруд подвійного призначення та пристосування приміщень, будівель та споруд під захисні споруди цивільного захисту. Споруди котлованного типу (автостоянки, паркінги, гаражі, підземні ТРЦ, споруди подвійного призначення можна і треба використовувати у мирний час для інших цілей. Українські міста першими за державу проявили ініціативу щодо розширення мережі укриттів. Багато країн у світі мають розвинену систему укриттів. І Україні точно є чому в них повчитися.